

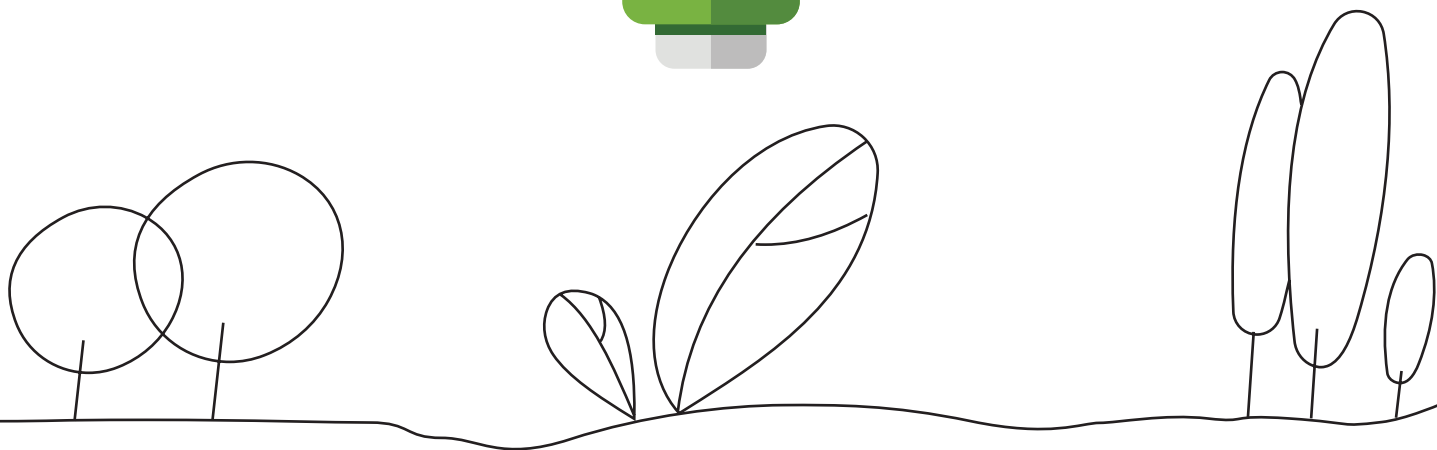
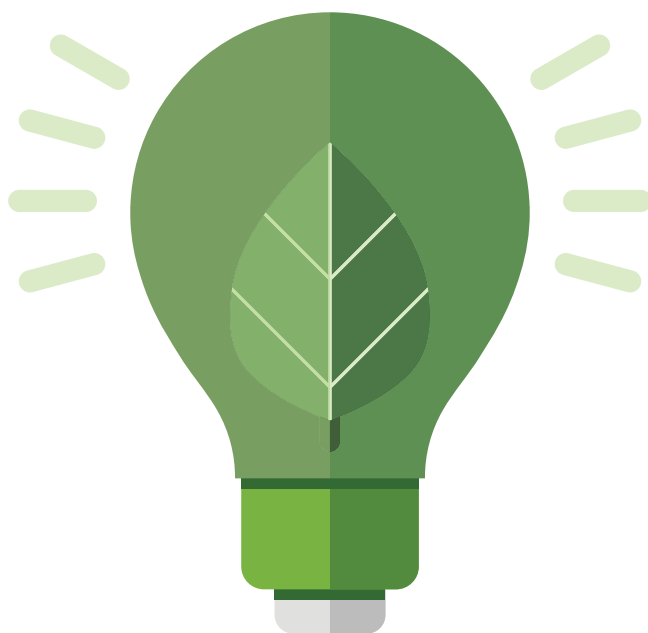

EUROPSKA UNIJA

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Strategija za zelenu tranziciju i održivi razvoj u projektima programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti (2026. – 2027.)

Erasmus+

Obogaćuje živote, širi vidike.

**EUROPSKE
SNAGE
SOLIDARNOSTI**

ZAJEDNO SNAŽNIJI.

Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Publikacija: Strategija za zelenu tranziciju i održivi razvoj u projektima programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti (2026.-2027.)

Izdavač: Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Autorice: Biondić Marta, Petrac Nikolina, Vrbanić Ana

Grafičko oblikovanje: Biljana Lihtenvalner

ISBN broj: 978-953-8160-31-8

Zagreb, 2026.

Ova publikacija ostvarena je uz financijsku potporu Europske komisije.

Ona izražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri upotrebi informacija koje se u njoj nalaze.

EUROPSKA UNIJA

Erasmus+
Obogaćuje živote, širi vidike.

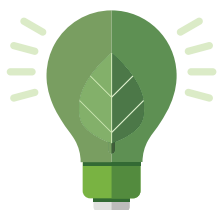

EUROPSKE
SNAGE
SOLIDARNOSTI

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Uvod

Agencija za mobilnost i programe EU (u daljnjem tekstu Agencija) javno je tijelo koje provodi i podupire šest međunarodnih programa te osam europskih mreža i inicijativa, a okosnicu rada čine programi Erasmus+, Europske snage solidarnosti i Obzor Europa. Djelokrug Agencije čine područja obrazovanja, osposobljavanja, mladih, sporta i znanosti. Od osnivanja 2007. godine provedeno je oko 5000 projekata vrijednih više od 200 milijuna eura, uz sudjelovanje više od 160.000 hrvatskih građana. U programe Erasmus+ i Europske snage solidarnosti danas su utkana četiri horizontalna prioriteta koji odgovaraju na neka od ključnih društvenih pitanja današnjice – uključivost i raznolikost, digitalna transformacija, okoliš i borba protiv klimatskih promjena te sudjelovanje u demokratskom životu, zajedničke vrijednosti i građanski angažman.

Svrha strategije

Provedba programa u nadležnosti Agencije čini neizostavni dio općeg cilja zelene tranzicije – smanjenje utjecaja ljudskih aktivnosti na okoliš i njegovo očuvanje. Cilj je Strategije kroz niz mjera i aktivnosti na nacionalnoj razini poduprijeti postizanje ciljeva iz [Strategije za zelenu tranziciju i održivi razvoj programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti](#) Europske komisije (u nastavku Zelena strategija). Zelena strategija namijenjena je svima koji su uključeni u provedbu programa – od prijavitelja, korisnika i individualnih sudionika do nacionalnih agencija, SALTO-resursnih centara, donositelja odluka i drugih dionika. Smjernice predstavljaju okvir za promicanje zelene dimenzije u aktivnostima i poticanje primjera dobre prakse, a njihov je cilj dvojak: (i) pomoći u informiranju i osnaživanju za održivost i klimatske promjene te (ii) pružiti okvir za projekte zelene tranzicije, održivog razvoja i klimatskih promjena koji se podupiru u okviru programa. U dokumentu se daje i pregled mehanizama programa kojima se podupire zelena tranzicija i održivi razvoj te potiče sve sudionike na razmjenu dobre prakse i razvijanje zajedničkih inicijativa u navedenom području.

U tom smislu Strategija Agencije svim potencijalnim i postojećim korisnicima programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti, ocjenjivačima, trenerima i drugim vanjskim suradnicima pruža okvir za procjenu i provedbu projekata i aktivnosti kojima mogu pridonijeti odgovornom ponašanju za očuvanje i brigu o okolišu na nacionalnoj i europskoj (međunarodnoj) razini. S ciljem ugrađivanja načela brige za okoliš i borbe protiv klimatskih promjena u svakodnevno poslovanje, Agencija od 2021. godine primjenjuje Akcijski plan za zeleno poslovanje, čime može služiti kao primjer i poticaj korisnicima programa pri integriranju održivih i okolišno odgovornih ponašanja u vlastito djelovanje.

Ciljevi strategije

OPĆI CILJ

Promocija i poticanje primjene zelenih načela u svim aktivnostima Erasmus+ programa i Europskih snaga solidarnosti

Osigurati okolišnu održivost i odgovornost u vlastitom radu i djelovanju

Educirati korisnike i pružiti podršku za primjenu principa odgovornog ponašanja i zaštite okoliša u provedbi projekata

Poticati sudionike mobilnosti na donošenje ekološki odgovornih odluka

Pružiti podršku prijaviteljima u razvoju projekata s kvalitetnom zelenom dimenzijom (zaštita okoliša i okolišna održivost)

Promovirati sinergiju među horizontalnim prioritetima

Zeleni prioritet u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti

Okoliš i borba protiv klimatskih promjena

Erasmus+ i Europske snage solidarnosti smatraju se ključnim programima za stjecanje znanja i vještina te promjenu stavova vezanih uz klimatske promjene i održivi razvoj. U programe je do travnja 2025. godine izravno uključeno ukupno 16,6 milijuna ljudi, a putem partnerskih organizacija dopire se do još većeg broja dionika. Raznovrsnim aktivnostima u različitim sektorima programa obuhvaćen je vrlo širok raspon društvenih i dobni skupina, što programe čini moćnim instrumentom utjecaja na izgradnju znanja, vještina i stavova o klimatskim promjenama i održivom razvoju.

U sve projekte i aktivnosti nastoje se integrirati zelene prakse. Projekti bi u cijelosti trebali biti osmišljeni i provedeni vodeći računa o okolišu te uključivati održive prakse poput zelenog putovanja, zelenih događanja, smanjenja otpada i slično. Veliki naglasak stavlja se na promicanje rasprave i učenja o zaštiti okoliša koji mogu pridonijeti promjeni stavova i svakodnevnih navika u korist okolišno održivog i odgovornog ponašanja među korisnicima i sudionicima. Programima se podupiru i projekti čiji je glavni fokus zaštita okoliša, održivi razvoj ili klimatski ciljevi. Posebno je važno u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja razvijati kompetencije relevantne za okolišnu održivost te podupirati inovativne načine na koje sudionici mogu donijeti pozitivne promjene.

Empirijski pokazatelji i politički kontekst

Vodeći svjetski klimatski znanstvenici potvrđuju da su klimatske promjene prisutne i da su neki od njihovih učinaka već sada neizbježni, a kao rješenje javlja se smanjenje emisija stakleničkih plinova i obuzdavanje globalnog zatopljenja, ali i prilagođavanje na promjenjivu klimu (*Međuvladin panel o klimatskim promjenama, IPCC*). Borba protiv klimatskih promjena važna je i među građanima Europske unije.

Izvor: Što je europski zeleni plan?

Europski zeleni plan

Okolišna održivost, očuvanje bioraznolikosti i priprema za klimatske promjene uvršteni su među ključne [prioritete](#) Europske komisije za razdoblje 2024. – 2029.

Donošenjem [Europskog zelenog plana](#) (*European Green Deal*) Europa se obvezala **do 2050. postati klimatski neutralna**. Dokument daje smjernice za zelenu preobrazbu kroz različite sektore poput energetike, industrije i prometa s ciljem očuvanja prirodnog okoliša i pozitivnog utjecaja na planet, ljude i gospodarstvo.

Izvor: Što je europski zeleni plan?

Potiče čistu tranziciju u kojoj su zaštićeni ljudi i planet i koja je gospodarski održiva i socijalno pravedna.

Europski zeleni plan temelji se na dva globalna sporazuma – [Pariškom sporazumu](#) (*Paris Agreement on climate change*), čiji je cilj ograničavanje globalnog porasta prosječne temperature na 1,5 °C do kraja stoljeća u odnosu na predindustrijske razine te na UN-ovu [Programu održivog razvoja do 2030.](#), čijih 17 ciljeva teže ekološki, ekonomski i društveno održivom razvoju.

17 Ciljeva održivog razvoja

Ujedinjeni narodi donijeli su 2015. godine 17 ciljeva održivog razvoja (*SDGs – Sustainable Development Goals*) s ciljem postizanja održive budućnosti. Sve države članice pozvane su da u svoje politike implementiraju navedene ciljeve kako bi se na taj način očuvao planet i unaprijedilo blagostanje.

Ciljevima se ne želi samo poticati gospodarski rast, nego i rješavati društvene izazove poput zdravstvene skrbi, obrazovanja i čiste pitke vode. Oni se također bave održivom energijom, smanjenjem nejednakosti i borbom protiv klimatskih promjena. Ti ciljevi odražavaju tri dimenzije održivog razvoja: ekonomski, društveni i ekološki aspekt te se savršeno uklapaju u horizontalne prioritete programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti. Budući da težimo ujedinjavanju ekološke održivosti te projektnih aktivnosti i mobilnosti, u ovom kontekstu kao posebno važne ciljeve održivog razvoja ističemo:

Zelene strategije u području obrazovanja i osposobljavanja te mladih

[Preporuka Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj](#) opisuje kako održivost treba uključiti u sve aspekte obrazovanja i osposobljavanja te na taj način pridonijeti ostvarivanju ciljeva Europskog zelenog plana. Države članice pozvane su da svim učenicima pruže priliku za učenje o klimatskoj krizi i održivosti u sklopu formalnog i neformalnog obrazovanja, a obrazovnim ustanovama pomognu s uključivanjem održivosti u sve segmente svojih aktivnosti.

Za programsko područje mladih pri razvoju europskih programa i politika uzeti su u obzir ishodi [Dijaloga EU-a za mlade](#) koji je rezultirao formuliranjem 11 ciljeva mladih. Ti su ciljevi uključeni u [Strategiju EU-a za mlade](#), uključujući cilj „Održiva zelena Europa“ prema kojem se želi izgraditi društvo u kojem su svi mladi aktivno uključeni, educirani i sposobni pridonijeti zaštiti okoliša u svakodnevnom životu.

Učenicima svih generacija uključenim u formalno, neformalno i cjeloživotno obrazovanje potrebne su zelene kompetencije kako bi se mogli suočiti s klimatskim pitanjima te je u tu svrhu izrađen [GreenComp: Europski okvir kompetencija za održivost](#) koji služi kao referentni okvir za kompetencije za održivost. U njemu se utvrđuju znanja, vještine i stavovi koje bi trebalo steći za zelenu tranziciju, čime pruža zajedničku osnovu za učenike i smjernice za nastavno osoblje u području obrazovanja za održivost.

Vizualni prikaz okvira GreenComp

Izvor: GreenComp Europski okvir kompetencija za održivost

Agencija će težiti postizanju ovih ciljeva kroz organizaciju osposobljavanja, pružanje informacija, umrežavanje i razmjenu iskustava kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Agencija će podržavati suradnju između formalnog i neformalnog obrazovanja te volontiranja. Suradnja i razmjena iskustava između aktera kao što su obrazovne institucije, nevladine organizacije, udruge za mlade i tvrtke mogu rezultirati novim načinima razmišljanja koji promiču ekološku odgovornost.

Prilikom donošenja mjera i odluka Agencija će uzeti u obzir i ostale programske prioritete, podržavat će interdisciplinarnost i aktivnosti koje uključuju različite prioritete, te paziti da stavljanjem naglaska na zeleni prioritet ne ograničava sudjelovanje osoba s manje mogućnosti.

Ciljane skupine zelene strategije uključuju korisnike i sudionike programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti kao i sve ostale zainteresirane dionike.

PRIOLOG 1.

AKCIJSKI PLAN ZA HORIZONTALNE PRIORITETE PROGRAMA ERASMUS+ I EUROPSKE SNAGE SOLIDARNOSTI 2026.-2027.